

ΘΕΑΤΡΟ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

«Κλείνω μάτια, ταξιδεύω
το καπέλο μου γυρεύω.
Πάμε τώρα όλοι μαζί
σε θεατρική σκηνή.»
«Σε μια σκηνή θεάτρου όπου όλα είναι μαγικά»

Θέατρο, η τέχνη των τεχνών. Η τέχνη που συνδυάζει όλες τις υπόλοιπες τέχνες: μουσική, χορός, ζωγραφική, λογοτεχνία ενώνονται αρμονικά για να δημιουργήσουν το μαγικό αποτέλεσμα μιας θεατρικής παράστασης. Το θέατρο στο σχολείο αποτελεί πηγή δημιουργίας και έμπνευσης. Έχει τη δύναμη να μεταμορφώσει το σχολικό περιβάλλον με τον πιο μοναδικό τρόπο. Η τάξη, η αίθουσα εκδηλώσεων, το γυμναστήριο πολλές φορές, γεμίζουν χρώμα, ήχο και φως άλλων κόσμων - κόσμων της φαντασίας που ζωντανεύει πάνω στη σκηνή. Κείμενα με σπουδαία λογοτεχνική αξία παίρνουν ζωή, ο λόγος αποκωδικοποιείται και αποκαλύπτεται η δύναμή του ενώ προβάλλονται πρότυπα συμπεριφοράς και δημιουργούνται επικοινωνιακές σχέσεις - ανάμεσα στα παιδιά που συμμετέχουν σε ένα θεατρικό δρώμενο - που διαμορφώνουν σε ευρύτερο επίπεδο τη συνείδηση της κοινωνίας.

Τα βιβλία που επιλέχθηκαν, συγκεντρώθηκαν και υπάρχουν αυτή τη φορά στο σάκο **Βιβλία με ρόδες** στοχεύουν να «γνωρίσουν» στα παιδιά τον κόσμο του θεάτρου.

Επιχειρώντας μια πρώτη γνωριμία με τον κόσμο αυτό του θεάτρου μαθαίνουμε για τα διαφορετικά είδη των παραστατικών τεχνών, για την ιστορία της θεατρικής τέχνης και τους μεγάλους δημιουργούς που τη σημάδεψαν αλλά και για το πώς φτιάχνεται μια θεατρική παράσταση. Αρχικά μέσα από μια ιστορία σαν παραμύθι, με πρωταγωνιστές δύο παιδιά που ταξιδεύουν πίσω στο χρόνο παρέα με την μούσα της τραγωδίας Μελπομένη για να γνωρίσουν την ιστορία του θεάτρου (*Σε μια σκηνή θεάτρου όπου όλα είναι μαγικά*). Στη συνέχεια μελετώντας τη τέχνη του θεάτρου σε μια μικρή παιδική «εγκυκλοπαίδεια» (**Παιδικός Οδηγός για Γνωριμία με το Θέατρο**) όπου ανακαλύπτουμε στοιχεία και λεπτομέρειες για έναν ολόκληρο καινούργιο κόσμο. Ενώ μπορούμε να πάρουμε και μια γεύση από την ιστορία της πρώτης κρατικής μας σκηνής φυλλομετρώντας το *λεύκωμα 100 χρόνια Εθνικό Θέατρο*.

Το δυτικό θέατρο λέμε ότι γεννήθηκε στην Ελλάδα. Γνωρίζουμε πρώτα λοιπόν το αρχαίο ελληνικό θέατρο που αποτέλεσε κοιλίδα και πηγή έμπνευσης για όλο το ευρωπαϊκό θέατρο. Ο Αριστοφάνης έχει φυσικά την τιμητική του καθώς με τον εύστοχο και χιουμοριστικό του τρόπο μπορεί να φέρει τα παιδιά πιο εύκολα κοντά του. Μέσα από τις ιστορίες του τα παιδιά ανακαλύπτουν το πόσο διαχρονικός και επίκαιρος παραμένει ένας συγγραφέας που έγραφε 2000 χρόνια πριν (**Πλούτος, Λυσιστράτη, Όρνιθες, Βάτραχοι, Ειρήνη**, Διασκευή: Σοφία Ζαραμπούκα) ενώ με την ηχογράφηση μιας παράστασης και το συνοδευτικό βιβλίο «ζωντανεύει» μια παράσταση του Αριστοφάνη που έχει πραγματοποιηθεί πρόσφατα (**Εκκλησιάζουσες**, Διασκευή: Κάρμεν Ρουγγέρη). Τα παιδιά επίσης μπορούν να δοκιμάσουν να στήσουν την δική τους σύντομη παράσταση ή σκηνή μέσα στην τάξη ή να οργανώσουν

με τον εκπαιδευτικό μια μεγάλη παράσταση για όλο το σχολείο (**Όρνιθες, Ειρήνη, Βάτραχοι**, Διασκευή: Γιάννης Καλατζόπουλος).

Η τραγωδία – είδος πιο δύσκολο και περίπλοκο για τα παιδιά – αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της γνωριμίας με το θέατρο. Η επαφή με το τραγικό στοιχείο, η ανάδειξη των θεμάτων των τραγωδιών που μας αγγίζουν ακόμα και σήμερα και η σύνδεσή τους με την οικεία ελληνική μυθολογία είναι κλειδί για να αγαπήσουν τα παιδιά την σπουδαία αυτή κληρονομιά της ανθρωπότητας. Τα παιδιά έρχονται σε επαφή με το είδος της τραγωδίας μέσα από τον Αισχύλο και το έργο του *Αγαμέμνων*, το πρώτο μέρος της τριλογίας **Ορέστεια** (Διασκευή: Σοφία Ζαραμπούκα) – πρωταγωνιστές τα πρόσωπα του μυκηναϊκού κύκλου των Ατρείδων μετά τη λήξη του Τρωικού πολέμου.

Η γνωριμία με το ελισαβετιανό θέατρο και με τον σπουδαιότερο εκπρόσωπό του - και έναν από τους μεγαλύτερους θεατρικούς συγγραφείς όλων των εποχών - τον Ουίλλιαμ Σαίξπηρ είναι σημαντική επίσης παράμετρος της επαφής των παιδιών με τη θεατρική βιβλιογραφία. Η πρώτη αυτή επαφή είναι σημαντικό να συγκινήσει τα παιδιά και να τα φέρει κοντά στις ευαίσθητες θεματικές του Ουίλλιαμ Σαίξπηρ. Στη συνέχεια θα γνωρίσουν αυτή καθαυτή την θεατρική του γραφή που είναι σαγηνευτική μεν αλλά - αρκετές φορές - ιδιαίτερη. Με έμμετρο λόγο για τα μικρότερα παιδιά (**Ρωμαίος και Ιουλιέτα**, Διασκευή: Τζέμη Τασάκου) και ανάλαφρη διάθεση γνωρίζουμε την γνωστή μας τρυφερή και συγκινητική ιστορία αγάπης. Με αφηγηματική μορφή για τα μεγαλύτερα παιδιά (**Ιστορίες του Σαίξπηρ**) βυθιζόμαστε στον κόσμο του Σαίξπηρ – ένα κόσμο μυστηριώδη, γεμάτο μάγισσες και ξόρκια, μεγάλους έρωτες, ανθρώπινα πάθη, εκδίκηση και συγχώρεση. Το **Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας** (Διασκευή: Δημήτρης Αδάμης) με ηχογραφημένη την ίδια την παράσταση γίνεται το όχημα να έρθουν σε επαφή τα πιο εξοικειωμένα παιδιά με τον ίδιο τον παραστατικό λόγο του Ουίλλιαμ Σαίξπηρ διασκευασμένου με τρόπο κατανοητό.

Η σύγχρονη ελληνική θεατρική γραφή, με έργα γραμμένα από σύγχρονους Έλληνες, αποτελεί ένα μεγάλο κεφάλαιο καθώς πρόκειται για έργα που τα παιδιά βλέπουν σε παραστάσεις περισσότερο από οποιαδήποτε άλλα. Διασκευές γνωστών ή και μη παραμυθιών για την θεατρική σκηνή (**Οδυσσευβάχ**) αποκαλύπτουν μια άλλη διάσταση οικείων ιστοριών. Άλλοτε παιχνιδιάρικη, άλλοτε ποιο σοβαρή. Ιστορίες γνωστές και αγαπημένες στα παιδιά «μεταμορφώνονται», ζωντανεύουν στη σκηνή και αποκαλύπτουν τον χωρίς όρια κόσμο που ανοίγει η φαντασία στο θέατρο. Όμως και νέα έργα γραμμένα ειδικά για παιδιά με αυτόνομες θεματικές από σημαντικούς σύγχρονους Έλληνες συγγραφείς με σπουδαία λογοτεχνική αξία αποτελούν αφορμή για να γνωρίσουν αγαπημένους ήρωες, να παρακολουθήσουν την πορεία τους, να συγκινηθούν και να χαρούν όταν υπερνικούν τα εμπόδια που βρίσκονται στο δρόμο τους (**Το όνειρο του σκιάχτρου, Το όνειρο του Ρο, Ανέβα στη στέγη να φάμε σύννεφο**).

Ο **μικρός πρίγκιπας** λογοτεχνικό βιβλίο που έχει γνωρίσει πολυάριθμες μεταφορές στη σκηνή μπορεί να αποτελέσει ένα πρώτο πεδίο διερεύνησης της διαδικασίας της δραματοποίησης. Μπορούμε επίσης να δούμε πως οι συγγραφείς εμπνέονται από ξένα μυθιστορήματα και με μία παράλληλη της δραματοποίησης διαδικασία τα διασκευάζουν για τη θεατρική σκηνή (**Θέατρο για παιδιά**). Τέλος διαπιστώνουμε ότι η γλώσσα του θεάτρου ξεπερνάει τα όρια των διαφορετικών εθνικοτήτων καθώς τα ίδια πράγματα απασχολούν όλους μας, διαβάζοντας ένα από στα σημαντικότερα και «επαναστατικότερα» θεατρικά έργα γραμμένα αποκλειστικά για παιδιά (**Ο Μορμόλης**).

Η τέχνη του κουκλοθέατρου είναι συνήθως η πρώτη μορφή θεατρικής τέχνης με την οποία τα παιδιά έρχονται σε επαφή. Μαθαίνουμε να κατασκευάζουμε διαφορετικά είδη κούκλας από καθημερινά αντικείμενα, τα υλικά, τους τρόπους κατασκευής, τις κουκλοθεατρικές σκηνές, τον τρόπο που οι κούκλες κινούνται, τα σκηνικά. (**Κουκλοθέατρο!**). Πηγή έμπνευσης τα θεατρικά έργα που τα παιδιά διαβάζουν αλλά και ήρωες βγαλμένοι από την φαντασία τους. Και εφαρμόζουμε τις τεχνικές που έχουμε μάθει σε ένα κλασικό και αξεπέραστο δείγμα έργου γραμμένο για κουκλοθέατρο (**Ντενεκεδούπολη**, Ευγενία Φακίνου). Στο **Κουκλοθέατρο!** μαθαίνουμε επίσης για Θέατρο Σκιών προτού περάσουμε στον δικό μας Καραγκιόζη, αυτό το σπουδαίο είδος λαϊκού θεάτρου που διατηρεί ακόμα και σήμερα αναλλοίωτη την παράδοση και την γοητεία του. Ακούμε τρία κλασικά έργα του θεάτρου Σκιών, τα διαβάζουμε, μαθαίνουμε να κατασκευάζουμε τις φιγούρες και με τα κείμενα μπροστά μας τα παίζουμε (**Εεε, Κολλητήρια παίζουμε;**).

Και τέλος γνωρίζουμε το μιούζικαλ – το θεατρικό είδος που συνδυάζει αριστοτεχνικά το τραγούδι, τον χορό και τον πεζό λόγο. Ένα είδος θεάτρου που διηγείται ιστορίες δένοντας με τρόπο αρμονικό όλες τις τέχνες έτσι ώστε καμία να μην ξεχωρίζει. Τα παιδιά μούνται στο είδος του μιούζικαλ με ένα απλό έμμετρο έργο που μπορούν να διαβάσουν και παράλληλα να ακούσουνε (**Το ταξίδι του Φρύνη του Δελφίνη**), γνωρίζουν την μίξη των ειδών του μιούζικαλ και του κουκλοθέατρου (**Μια τρελή ποντικοοικογένεια**) και τέλος ακούνε και διαβάζουν ένα μιούζικαλ διαφορετικό, λίγο πιο ιδιαίτερο και περίτεχνο που θυμίζει όπερα, γεμάτο συναρπαστικές μελωδίες (**Σιωπή, ο Βασιλιάς ακούει**).

Επιμέλεια προτάσεων:

Μαρία Καρανάνου, Υπεύθυνη προγραμμάτων παιδικών παραστάσεων Εθνικού Θεάτρου